

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΕ'

Συνδρομή ἰτησίαι· Ἐν Ἑλλάδι φρ 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἰτησίαι. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως· Ὁδὸς Ἀγγίμου 9

27 Μαρτίου 1883

ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

Τὴν προχθὲς παρασκευὴν, ἤτοι ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς ἐώρταζε τὴν ἐπέτειον τῆς πολιτικῆς αὐτῆς ἀναστάσεως, συνεπληροῦτο πεντηκονταετηρίς ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἀπῆλθεν ἐκ τῆς ζωῆς ἐκεῖνος τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ὅστις ἐκ τῶν πρώτων συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνάστασιν ταύτην τῆς πατρίδος, ὁ **Ἀδαμάντιος Κοραῆς**. Ἐν ἄλλαις χώραις ἡ ἡμέρα αὕτη θὰ ἦτο βεβαίως ἐθνικῆς ἐορτῆς ἡμέρα, καὶ μνημόσυνα ἄξια τοῦ μεγάλου φιλοπάτριδος καὶ διδασκάλου θὰ ἐτελοῦντο κατ' αὐτήν· ἀλλ' οἱ νεώτεροι ἡμεῖς Ἕλληνες, οἱ νῦν ἀνέτως ἐντροφῶντες εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, σπανίως συναισθανόμεθα δι' ὁποίων ἀγώνων καὶ θυσιῶν ἐκτήθησαν ταῦτα ὑπὸ τῶν πατέρων, οἵτινες ἔτοιμα τὰ παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς, καὶ λησμονοῦντες παντάπασιν τὴν ὀφειλομένην αὐτοῖς εὐγνωμοσύνην, ψυχροὶ καὶ ἀνάλγητοι παρερχόμεθα πρὸ παντός ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν ἐθνικὴν δόξαν. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἥτις μᾶς ἀναμιμνήσκει τὴν ἐκ τῆς γῆς ἔκλειψιν τοῦ πρωτοουργοῦ τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας, ἐνομίσαμεν ὅτι ἐπιτελοῦμεν ὑπέρτατον καθήκον εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἀνακαλοῦντες ἐκ τοῦ παρελθόντος τὴν ἐπίσημον καὶ σεμνὴν φωνὴν τοῦ διδασκάλου, ἥτις ἐπὶ ἡμῖς ὅλον αἰῶνα ἐκήρυξεν εἰς τοὺς πατέρας ἡμῶν τὸ εὐαγγέλιον τῆς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης καὶ πάσης ἀρετῆς, πολιτικῆς καὶ ἰδιωτικῆς, παρασκευάζουσα τὸ δεδουλωμένον ἐλληνικὸν ἔθνος εἰς τὸν μέγαν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα. Οὕτω ἀντὶ παντός ἄλλου πρέπον ἐκρίναμεν νὰ ἀφιερῶμεν ὁλόκληρον τὸ σημερινὸν φύλλον τῆς «Ἑστίας», ἵνα μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς ἀπάνθισμα ποικίλον περισυλλεχθὲν ἐκ τῆς πλουσιωτάτης πνευματικῆς κληρονομίας, ἣν ἡ μεγάλη τοῦ Κοραῆ διάνοια κατέλειπεν ἡμῖν, πεποισθότες ὅτι οὐχὶ μόνον ἀνάγνωσμα τερπνότατον παρέχομεν εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ γινόμεθα ἐρμηνεῖς τῶν ἐνδομύχων αὐτῶν αἰσθημάτων πρὸς τὸν ἐθνικὸν ἄνδρα, οὗτινος τὴν πεντηκοστὴν ἐπέτειον τοῦ θανάτου τελοῦμεν σήμερον.

Ἐκ τῆς αὐτοβιογραφίας αὐτοῦ, ὀλίγον παρήμην διαδομένης, θέλει εὐχαρίστως, πιστευόμεν, ἀναγνωσθῇ τὸ κατωτέρω μέρος, ἐν ᾧ ὁ Κοραῆς μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτοῦ ἀφειλείας καὶ χάριτος ἀφηγεῖται τὰ τῆς νεανικῆς αὐτοῦ ἡλικίας καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φιλογολογικοῦ αὐτοῦ σταδίου.

Η ΝΕΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ

Ἐνας ἀπὸ τοὺς συμπολίτας μου Χίους φίλους, νέος χρηστός (ὁ Εὐστράτιος Πάλλης, ἂν δὲν μὲ πλανᾷ ἡ μνήμη), μ' ἐρωτοῦσε μίαν τῶν ἡμερῶν εὐρισκόμενος εἰς τοὺς Παρισίους, ἂν ἐφρόντισα νὰ γράψω τὸν βίον μου. Ἡ ἐρώτησις μ' ἐφάνη παράξενος· πιθανὸν ὅτι παράξενον ἔκρινε κ' ἐκεῖνος τὴν ἀπόκρισίν μου.

Ὅστις ἰστορεῖ τὸν ἴδιον βίον, χρεωστεῖ νὰ σημειώσῃ καὶ τὰ κατωρθώματα καὶ τὰ ἀμαρτήματα τῆς ζωῆς του, μὲ τόσῃν ἀκριβείᾳ, ὥστε μήτε τὰ κατὰ νὰ μεγαλύνῃ, μήτε τὰ

δεύτερα νὰ σμικρύνῃ, ἢ νὰ σιωπᾷ παντάπασι· πρᾶγμα δυσκολώτατον, διὰ τὴν ἔμφυτον εἰς ὅλους μας φιλαυτίαν. Ὅστις ἀμφιβάλλει περὶ τούτου, ἂς κάμῃ τὴν πεῖραν νὰ χαράξῃ δύο μόνους στίχους τῆς βιογραφίας του, καὶ θέλει καταλάβειν τὴν δυσκολίαν.

Κατωρθώματα τοῦ βίου μου ἄξια λόγου δὲν ἔχω νὰ ἀπαριθμήσω· τὰ ἀμαρτήματά μου ἦθελαν μετὰ χαρᾶς δημοσιεύσειν, ἂν ἔκρινα, ὅτι ἔμελλε νὰ διορθώσῃ κἀνέαν ἡ δημοσίευσίς. Γράφω λοιπὸν ἄλλα τινα τῆς ζωῆς μου συμβάματα· καὶ τοῦτο ὅχι δι' ἄλλο (μαρτύρομαι τὴν ἱερὰν ἀλήθειαν), πλὴν διὰ νὰ ἐπανορθώσω τινὰ σφάλματα ἐκείνων, οἱ ὅποιοι καὶ ζῶντα ἀκόμη (δὲν ἤξεύρω διὰ ποίαν αἰτίαν) ἠθέλησαν νὰ μὲ βιογραφήσωσι.

Ἐγεννήθην πρωτότοκος τὴν 27 Ἀπριλίου τοῦ 1748 ἔτους· εἰς τὴν Σμύρνην, ἀπὸ τὸν Ἰωάν-